

Bögöz
Református templom
Jelentés a külső falképek restaurálásáról

A bögözi református templom falképhegyreállítási munkálatait a bögözi Református Egyházközség, a felújítást vezető tervező és az Új Ezredév Alapítvány megbízásából végeztük.

A külső falképek a homlokzat kutatása során kerültek felszínre. A feltárás után egy 300 cm magas, 150 cm széles középkori figurális falkép vált láthatóvá. A falfestmény freskó technikával készült. A falkép szélei el vannak simítva és mind a négy szélén fennmaradt gazdag keretezése. Mindebből az következik hogy a falkép falülete nem terjedt új a látható jeleneten. A falfestmény vakolata viszonylag jó állapotban fennmaradt, de a festékréteg egy jelentős része megsemmisült. (A hullámos felületű vakolaton az időjárás viszontagságainak kitett részeken a színek teljesen eltűntek, míg a védettebb felületeken fennmaradtak. A falkép gazdag meallionokból álló keretezése viszonylag jó állapotban van. A falfestményen egy architektonikus háttér figyelhető meg: Csúcsíves, lóhereíves záródású ikerfülkék. A jobb oldali fülkében egy térdeplő szárnyas angyal alakja látható. Az angyal mellett egy talán kereszt vízszintes szára. A bal oldali fülkében álló alak már nem kivehető, itt a freskós vakolat hiányzik. E részletek alapján feltételezzük, egy Vir Dolorum ábrázolás. Az angyal, Krisztus szenvedéseinek eszközeit tarthatta. A falfestményen főleg föld alapú pigmenteket használtak: okkersárga, barna, vörös, illetve fekete (szén), fehér (mész). A főbb szerkesztővonalakat a még nyers vakolatba karcolták be. Hasonlóképpen bekarcolással szerkesztették ki a keretdísz geometrikus elemeit. A középkori falkép összfelülete kb 4 m².

A falképet 3 cm vastag cementes vakolat borította melyet a feltárás során fokozatosan eltávolítottunk.

A cementes vakolat eltávolítása során a falképes vakolat fölött és tőle jobbra fennmaradt a XVII-XVIII. Századi fehérre meszelt történeti vakolat vált láthatóvá. Ennek felületén egy nagybetűs felirattöredék volt megfigyelhető. A történeti vakolat összfelülete kb 9m².

Elvégzett műveletek:

- A cementes vakolat eltávolítása, a freskó és a történeti vakolatok feltárása.
- A freskós és a történeti vakolat széleinek rögzítése habarcsos szélezéssel
- Az elvált kitáskásodott vakolatrészek rögzítése injektálással.
- A vakolatfelületek megtisztítása: felületeket takaró mészrétegek feltárása, felületi szennyeződések eltávolítása mechanikus úton.
- Nedves tisztítás.
- A hiányzó vakolatfelületek kiegészítése pótlása anyagában színezett meszes habarccsal. A meszes habarcs felülete az eredetihez hasonló, kanálhátas simítást kapott.
- A freskós vakolat megerősítése, impregnálása kovasav észteres oldattal.

-Tekintettel arra hogy külső falképről van szó mely ki van téve egyrészt az időjárás viszontagságainak, másrészt a napfénynek, nem láttuk indokoltnak a falfestmény esztétikai kiegészítését, retusálását.

-A csúcsíves ablakkeret részleges kibontásra került, mélyedésében egy anyagában színezett sötétebb árnyalatú visszakapart vakolatot alkalmaztunk.

A déli homlokzat a külső falképek feltárása közben

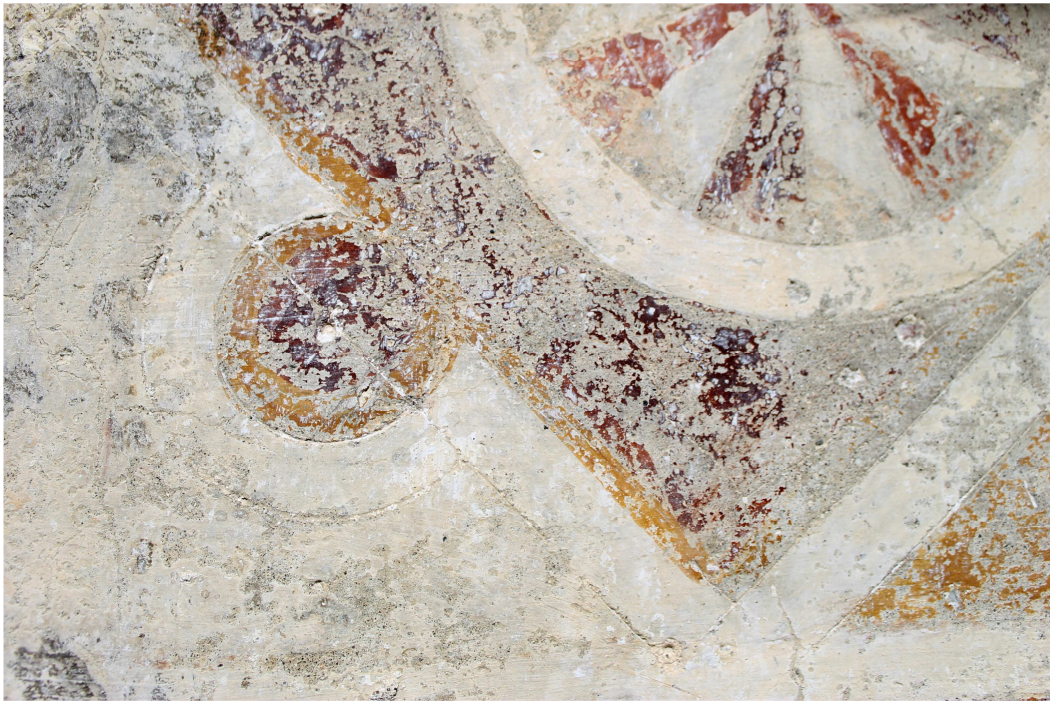
A történeti vakolatok feltárása és a vakolatszélek rögzítése

Angyal töredékes alakja a jobb oldali fülkében.

Részlet a keretdíszből. Láthatóak a bekarcolt szerkesztővonalak. Ezen a részen a festékréteg 90% eplusztult.

Részlet a megtisztított keretdíszből.

A keretdísz tisztítása

A déli homlokzat az állványzat elbontása után

A középkori falfestmény konzerválás után.

2013 December 9 Marosvásárhely

Kiss Lóránd festő-restaurátor

